

Zorgplan 2009 - 2010

Samenwerkingsverband Oost

1. Inleiding

Het voorliggende zorgplan 2009-2010 voor het samenwerkingsverband Oost heeft de doelstelling de gezamenlijke activiteiten van het primair onderwijs ten behoeve van de realisatie van adequate leerlingenzorg te beschrijven.

Door een goede afstemming en samenwerking tussen de scholen, worden krachten gebundeld, wordt expertise met elkaar gedeeld en gezamenlijk de koers voortgezet naar Passend Onderwijs.

De gezamenlijke schoolbesturen van primair onderwijs en voortgezet (speciaal) onderwijs hebben in juni 2008 de basis gelegd voor Het Regionaal Netwerk Passend Onderwijs voor Amsterdam en Diemen.

Zij zijn tot een gezamenlijk plan van aanpak gekomen. Dit plan van aanpak zal uitmonden in het aanvragen van een veldinitiatief of experiment. Hiermee kan een fors budget gerealiseerd worden voor de verdere doorontwikkeling van Passend Onderwijs of ruimte om te experimenteren waar dit nodig is.

Het primair onderwijs heeft op stedelijk niveau een kader vastgelegd waarbinnen het primair onderwijs op lokaal niveau uitvoering aan Passend Onderwijs zal geven. Dit kader staat beschreven in "de stedelijke koers naar Passend Onderwijs".

Dit kader is als één van de uitgangspunten genomen voor dit zorgplan.

Naast de Koers naar Passend Onderwijs, is een aantal andere documenten gebruikt voor het vaststellen van de activiteiten van het samenwerkingsverband voor het schooljaar 2009-2010.

- Het zorgplan 2008-2009

De activiteiten uit de vorige zorgperiode zullen worden afgerond, gecontinueerd of in een andere vorm worden voortgezet.

In het kopje "terugblik" bij iedere activiteit zal worden verwezen naar het zorgplan 2008-2009 en zal het behaalde (tussen)resultaat worden benoemd.

De behaalde (tussen)resultaten op stedelijk niveau staan beschreven in hoofdstuk 2: De stedelijke context.

- De rapportage "Van goed, naar beter, best" (Sardes, april 2009).

De onderzoekers hebben voor dit onderzoek en hun rapportage gebruik gemaakt van een aantal belangrijke evaluaties van zorgactiviteiten in het primair onderwijs.

Te weten: de meting van de minimumstandaard, evaluatie zorgbreedte overleg, evaluatie school maatschappelijk werk en de monitor VIA.

Daarnaast hebben de onderzoekers een groot aantal interviews afgenomen en gebruik gemaakt van schoolrapporten van de inspectie.

Het is vanwege de grote hoeveelheid gebruikte gegevens én met name de integraliteit waarmee de onderzoekers de gegevens in de aanbevelingen van de rapportage hebben verwerkt, dat dit rapport als belangrijk uitgangspunt voor dit zorgplan heeft gediend.

Een verwijzing naar de aanbevelingen in dit rapport vindt u terug in het activiteitenplan.

Samengevat:

Dit zorgplan is een logisch vervolg op het zorgplan 2008-2009 en sluit aan bij het plan van aanpak van het netwerk en onderwerpen uit de Stedelijke Koers.

De aanbevelingen zoals deze zijn geformuleerd in het rapport 'Van goed, naar beter, best', komen voort uit de beschikbare evaluatiegegevens en daarop gebaseerd grondig onderzoek. Deze aanbevelingen hebben daarom mede als basis gediend voor dit zorgplan.

2. De stedelijke context

De activiteiten in het activiteitenplan (hoofdstuk 4), zijn ondersteunend aan de Stedelijke Koers voor Passend Onderwijs.

Een uitgebreide beschrijving van de brede stedelijke context van dit zorgplan, waarin de activiteiten moeten worden geplaatst, is als bijlage bij dit zorgplan opgenomen (bijlage 1-stedelijke paragraaf).

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op een aantal belangrijke stedelijke onderwerpen. Zij zijn voorzien van een korte omschrijving, een terugblik op de uitgevoerde activiteiten in 2008-2009 en, indien van toepassing, een beschrijving van de geplande activiteiten in 2009-2010.

2.1. Belangrijke stedelijke onderwerpen uit de Koers naar Passend Onderwijs

2.1.a. Goede kwaliteit op de basisschool

Passend Onderwijs betekent voor de schoolbesturen van PO Amsterdam dat zij met elkaar willen werken aan de kwaliteit van het onderwijs en stap voor stap het zorgvermogen van de basisscholen willen vergroten.

In 08/09 is de **minimumstandaard** in alle scholen ingevoerd en geëvalueerd. De besturen hebben hiermee een overzicht over de stand van zaken binnen de scholen.

De scholen die de minimumstandaard nog niet hebben behaald zullen worden aangesproken door de eigen besturen.

De besturen en directies van de scholen zijn verantwoordelijk voor de ontwikkeling van de kwaliteit van de genoemde items in de standaard. De standaard is voor schoolbesturen een middel om met de directie van de scholen in gesprek te komen om de kwaliteit van de elementen in kaart te brengen.

De standaard zal in 09/10 worden aangevuld met de stedelijke regeling voor het zorgbreedte-overleg. Hetzelfde geldt voor de normering en standaard voor het schoolmaatschappelijk werk. Daarnaast zal worden bekeken hoe de onderwerpen pedagogisch klimaat en communicatie met ouders een plek kunnen krijgen in de minimumstandaard.

Zoals eerder gemeld zijn het zorgbreedteoverleg en het schoolmaatschappelijk werk in het afgelopen jaar geëvalueerd en worden de resultaten daarvan op het ogenblik besproken in de verschillende DLO's.

In december 2009 zal er opnieuw worden gemeten (standaard inclusief stand van invoering ZBO en gebruik SMW). De resultaten zullen worden betrokken bij de voorbereiding van het volgend planjaar.

In 08/09 is in samenwerkingsverband Oost eveneens het profiel leerlingenzorg afgenomen op de scholen. Dit instrument levert waardevolle informatie op over het zorgvermogen van de individuele scholen, maar ook over het zorgvermogen op het niveau van het samenwerkingsverband als geheel. Deze gegevens zijn aanvullend op de gegevens die de evaluatie van de minimum standaard heeft opgeleverd en kunnen meegenomen worden in (eerdergenoemde) gesprekken over kwaliteit van de zorg tussen schoolbesturen en directies.

In 08/09 is het **zorgbreedte overleg** (ZBO) op alle scholen ingevoerd. Op school en bestuursniveau zal de verdere kwaliteitsontwikkeling van het ZBO worden gestimuleerd.

Het ZBO leidt tot een positieve ontwikkeling van de kwaliteit van de leerling bespreking. In het ZBO overleg is er contact gevonden met derden.

De aansluiting tussen het OKC en het ZBO in de zorg voor kinderen wordt uitgewerkt in het project Learning by Doing. Aan de orde komen: de zorgroutes en de coördinatie van zorg (o.a. wanneer een aanpak voor het gehele gezin nodig is). En de werkwijze om de in het OKC beschikbare deskundigheid en aanbod tijdig beschikbaar te maken voor kinderen van 4-12 jaar en

hun ouders. Voor Oost is een eigen planning opgesteld en zullen in eerste instantie de scholen in de wijk Watergraafsmeer benaderd worden om deel te nemen aan het project. Diemen valt in Oost buiten het project aangezien zij geen onderdeel zijn van de stad Amsterdam. Vanzelfsprekend kunnen zij wel hun voordeel doen met de lessen die uit het project in Oost getrokken kunnen worden.

Daarnaast werkt het OKC in 2009 nog aan de verfijning van het aanbod in het OKC voor 4-12 jarigen en hun ouders. Om hierover stadsbrede afspraken te kunnen maken treedt zij in overleg met het onderwijs. Onderwerpen zijn: de vraag naar opvoedondersteuning, naar opgroeiondersteuning en de gebruikte signaleringsinstrumenten.

In de afgelopen jaren is er stedelijk onderzoek gedaan naar de ontwikkeling van de **observatiefunctie** van het (S)BaO en naar de ontwikkeling van een observatievoorziening in het SO bij de Van Det en de Mr. de Jonghschool.

Waar het de observatiefunctie van het basisonderwijs betreft gaat het om de randvoorwaarden waaraan basisscholen zouden moeten voldoen om leerlingen in de eigen setting te kunnen observeren en welke (externe) expertise daarvoor naar de school toe georganiseerd zou moeten worden.

Tegelijkertijd is de **JRK-voorziening** van het SBO herijkt. Besloten is om deze niet langer als structurele voorziening te blijven subsidiëren. In plaats daarvan zullen leerlingen en hun scholen worden gefaciliteerd bij het beantwoorden van observatievragen. In het voortraject formuleert de VIA op basis van het dossier en gesprekken met de ouders en school de observatievraag. In 09/10 zullen de resultaten van de onderzoeken en herijking bij elkaar worden gebracht tot een sluitende integrale aanpak voor kinderen met observatievragen. Daarin zal zijn uitgewerkt waar deze vragen en met welke hulp kunnen worden beantwoord. Inclusief het bepalen van de hoogte van de budgetten en de formele toekenning daarvan.

De nieuwe aanpak zou personele gevolgen kunnen hebben voor het Spectrum. In een voorkomend geval kan een beroep worden gedaan op de mobiliteitsfunctie van het samenwerkingsverband. Hierover zijn al eerder afspraken gemaakt.

In 08/09 heeft een aantal scholen deelgenomen aan het projectplan "Deskundigheidsvergroting cluster-4 Problematiek", onder begeleiding van de Bascule.

Dit professionaliseringproject beoogt leerkrachten en intern begeleiders op kennis- en vaardigheidsniveau deskundiger te maken op het terrein van gedrags en of kinderpsychiatrische problemen (cluster-4 gerelateerd) in de onderwijscontext.

In 08/09 heeft in samenwerkingsverband Oost De Kraanvogel aan het project deelgenomen. In 09/10 is er stedelijk gezien nog ruimte voor 4 tot 6 nieuwe scholen.

2.1.b. Gebiedsgericht

Scholen in een wijk gaan een gebiedsgerichte, interzuilare, samenwerking aan, gericht op de organisatie van passend onderwijs voor alle kinderen in dat gebied.

In 08/09 zijn alle scholen in Amsterdam ingedeeld in **wijken**. De kennismaking met deze wijkindeling en de scholen uit de wijk heeft plaatsgevonden tijdens de studiedag van 31 maart. De uitkomsten van deze studiedag zijn meegenomen in het gebiedsgerichte activiteitenplan voor 09/10.

2.1.c. Positie SBO, SO en de organisatie van steunfuncties

Gestart moet worden met het formuleren van de verwachting van het Primair Onderwijs ten opzichte van het SBO en SO).

In 08/09 is het overleg over een aangepast aanbod van **Ambulante Begeleiding** opgestart. Zowel het SO als het BaO is van mening dat de Ambulante Begeleiding clusterdoorbroken zal moeten worden ingezet. Het PO zou graag zien dat deze expertise meer preventief wordt ingezet met als doel het regulier onderwijs te versterken door de handelingsvaardigheden van de leerkrachten te vergroten.

In 09/10 zal de veranderende inzet van de Ambulante Begeleiding worden afgestemd en ingevoerd.

Voor het SBO heeft het samenwerkingsverband een specifieke eigen verantwoordelijkheid. Niet alleen inhoudelijk binnen het geheel van het continuüm van zorg voor elke leerling van het samenwerkingsverband, maar ook rechtspositioneel, financieel en zelfs qua voortbestaan (art.19, 20 en 23 van de WPO).

Als gevolg van een gebiedsgerichte deelname van de AB-scholen (in het kader van de wijkgerichte samenwerking), zal het deelnamepercentage in de komende periode verder afnemen. Dat heeft echter geen directe gevolgen voor het SBO. Wel komen er bij een daling van het deelnamepercentage meer gelden beschikbaar voor de reguliere basisscholen en zal het SBO te maken krijgen met een zich wijzigende vraag.

2.1.d. Ouderbetrokkenheid

Ieder kind heeft recht op een goede relatie tussen ouders en school. De school is hier primair verantwoordelijk voor.

Aan het einde van 08/09 is er een startnotitie opgesteld waarbij de wijze waarop de communicatie op stedelijk niveau met **ouder- en belangenorganisaties** is beschreven. In deze startnotitie is voorgesteld om zo snel mogelijk tot een activiteitenprogramma te komen.

Een werkgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van PO, SO en eventueel VO wanneer het de overgang PO-VO betreft, zal dit activiteitenprogramma voorbereiden en uiterlijk op 1 oktober 2009 aan het navigatieteam voorleggen.

Dit activiteitenprogramma zal in 09/10 verder worden uitgerold.

2.1.e. Eén loket functie

VIA Amsterdam zal worden doorontwikkeld. Het gaat dan om de vraag naar meer handelingsgerichte advisering, de voorbereiding voor gecombineerde, liefst geïntegreerde toeleiding tot indicaties voor zowel onderwijs als zorg en de vertaling daarvan in onderwijszorgarrangementen.

In 08/09 is de functionaliteit van het **VIA-loket** verder toegenomen. Bureau Jeugdzorg is aan het bestaande loket toegevoegd.

De besturen van SO en PO hebben besloten dat de VIA Amsterdam het centrale loket wordt dat zowel de SBO-beschikkingen als de indicaties van cluster 2, 3 en 4 voorbereidt voor de uit Amsterdam afkomstige leerlingen.

Hierbij gaat het om indicaties en herindicaties van kinderen in de basisschoolleeftijd die al in Amsterdam of Diemen op school zitten, dan wel om jongere kinderen voor wie nog een plek op een school gezocht wordt. Daarbij kan het zowel gaan om indicaties die ingezet worden voor leerlinggebonden financiering als om indicaties die ingezet worden voor plaatsingen op een SO school. Dit geldt dus ook voor indicaties van leerlingen die rechtstreeks afkomstig zijn uit zorginstellingen en waarvoor de indicatiestelling automatisch verloopt. De indicatieroute moet daarbij zo worden ingericht dat de route langs de VIA geen onnodige vertraging oplevert. In verband met het kader voor integraal indiceren is het tevens van belang dat indicaties voor zowel jeugdzorg als voor AWBZ-zorg door de VIA kunnen worden voorbereid.

Voor de **doorontwikkeling van het VIA-loket** zal in 09/10 de expertise van de cluster 2 en 3 scholen aan het loket worden toegevoegd.

Voor de benodigde SO-expertise zal personeel worden ingezet dat momenteel de trajectbegeleiding verzorgt vanuit de (decentrale) aanmeldpunten op de SO-scholen.

Een werkgroep "doorontwikkeling" zal voorstellen aan het navigatieteam van het regionaal netwerk Passend Onderwijs Amsterdam en Diemen doen. In het belang van de implementatie van het kader voor integraal indiceren zullen ook CIZ/ Cordaan en MEE aan de werkgroep deelnemen.

Tegelijkertijd en mede als gevolg van de ontwikkelingen van de observatievoorzieningen (observatievraag/ functie/ JRK-voorziening) zal er binnen VIA een verdere ontwikkeling plaatsvinden naar handelingsgerichte advisering: wat is er in deze situatie, op deze school, voor deze leerling aan hulp en ondersteuning wenselijk en mogelijk?

In de zorgplanperiode zal het nieuwe allocatiemodel van de VIA worden geconcretiseerd. Het leidt vooralsnog tot vragen die gaan over de toerekening van kosten, de solidariteit op het niveau van de stad en een bepaald gebied en de rol/taakopvatting van de basisscholen. Ook ten aanzien van de verhouding en inzet van de CVI van bijvoorbeeld cluster 4 levert een aangepast allocatiemodel de nodige vragen op. Na beantwoording van deze vragen zal er, in het najaar van 2009, een nieuwe verrekening gaan plaatsvinden op basis van een nieuw allocatiemodel.

In de voorbereiding op het nieuwe allocatiemodel van de VIA is gebleken dat de conceptbegroting van het samenwerkingsverband met € 120.000,- kan worden verlaagd. Dit omdat de praktijk uitwijst dat er een lagere voorziening voor de piekperiode in werkbelasting nodig is. De begroting van 2009 – 2010 is hierop aangepast.

3. De missie en visie van Samenwerkingsverband Oost

De missie en visie van het SWV Oost is in 07/08 vastgesteld en dient als kapstok voor de te ondernemen activiteiten.

Het is vanzelfsprekend dat de, in het vorige hoofdstuk beschreven, activiteiten op stedelijk niveau, ook terug te lezen zijn in onderstaande visie en het in hoofdstuk 4 beschreven activiteitenplan.

Missie

De missie van het samenwerkingsverband luidt als volgt: Het realiseren van Passend Onderwijs en zorg voor alle kinderen in samenwerkingsverband Oost, waarbij hulp snel en adequaat, in zo licht mogelijke vorm, zo dicht mogelijk bij huis, bij voorkeur op de basisschool, door de meest aangewezen persoon of instelling wordt gegeven.

Visie

Kinderen ontwikkelen zich op allerlei manieren, in zeer divers tempo en in allerlei richtingen. De pedagogische of didactische aanpak waarbij het ene kind goed gedijt, kan de ontwikkeling van een ander kind belemmeren. De 'gemiddelde leerling' bestaat niet. De schoolbesturen nemen dit gegeven als uitgangspunt voor het onderwijs en werken samen om voor elk kind Passend Onderwijs en zorg te realiseren.

In 2012 zijn scholen verantwoordelijk voor het leveren van Passend Onderwijs voor elk kind. Steeds meer kinderen worden met de juiste ondersteuning op de reguliere school geholpen. Deze ontwikkeling sluit aan bij de ambitie van de schoolbesturen om Passend Onderwijs zo dicht mogelijk bij huis te realiseren. Wanneer een kind niet naar de basisschool in de buurt kan is dit een uitzondering.

In 2007-2008 is bovenstaande ambitie door het bestuurlijk overleg van het samenwerkingsverband Amsterdam Oost verder aangescherpt. Deze is als volgt geformuleerd. Het samenwerkingsverband wil toewerken naar meer inclusief onderwijs. Dat wil zeggen dat de gezamenlijke besturen de ambitie hebben uitgesproken om op de onder hun verantwoordelijkheid vallende scholen zo inclusief mogelijk te gaan werken. Hierbij moet een onderscheid gemaakt worden tussen scholen die al zijn begonnen meer inclusief te werken en scholen die aangegeven hebben dit te willen doen maar daarmee nog moeten beginnen.

Om deze ambitie verder vorm te geven hebben de schoolbesturen een traject ingezet dat het handelingsgericht werken in de school moet bevorderen. Het geeft de leerkrachten meer handvatten bij het omgaan met kinderen met speciale onderwijsbehoeften.

De schoolbesturen van het Speciaal Onderwijs zoeken aansluiting bij de schoolbesturen van het PO. Gezamenlijk en op hoofdlijn wordt er gewerkt aan:

- een gebiedsgerichte samenwerking, de samenwerking tussen PO en SO krijgt vorm binnen Amsterdam Oost;
- de betrokkenheid van ouders;
- een bundeling van expertise, het SO werkt toe naar bundeling van haar expertise in één dienst die dicht bij huis of school beschikbaar komt;
- ondersteuning van de basisscholen bij het realiseren van Passend Onderwijs voor al hun leerlingen, het gaat hierbij om het op een efficiënte en effectieve manier beschikbaar krijgen van inzet en expertise van bijvoorbeeld de ambulante begeleiding van de REC's of jeugdzorginstellingen;
- implementatie en doorontwikkeling van het zorgbreedteoverleg in aansluiting op VIA Amsterdam en
- een warme overdracht naar het VO.

Uitgangspunt bij de verdere ontwikkeling naar meer inclusief onderwijs zijn de vragen en wensen van de basisscholen. Betrokkenheid van directeuren en interne begeleiders bij deze ontwikkeling heeft voor de schoolbesturen een hoge prioriteit.

In het kader van een verdere oriëntatie op de concrete uitwerking van het concept inclusief onderwijs, hebben reeds een groot aantal schooldirecteuren begin november 2008 een studiereis naar Engeland gemaakt.

De in dit zorgplan geformuleerde doelstellingen sluiten aan bij de hierboven beschreven missie en visie van het samenwerkingsverband.

4. Het activiteitenplan

De activiteiten van het gebiedsgerichte deel van het zorgplan zijn als volgt beschreven.

- a. Naam van de activiteit. ("activiteit")
- b. Relatie met de kaders van de Stedelijke Koers naar Passend onderwijs. ("stedelijk kader")
- c. Terugblik naar eerder ondernomen activiteiten in deze context en behaalde resultaten. ("terugblik en context")
- d. Relatie met de aanbevelingen van het rapport "Van goed, naar beter, best". ("Van goed naar beter")
- e. Concrete doelstelling. ("doelstelling")
- f. Onderbouwing van de activiteit. ("onderbouwing")
- g. Beschrijving van de activiteit. ("werkwijze")
- h. Meetbaar gewenste resultaat. ("resultaat")
- i. Tijdsplanning ("tijdspad")

Activiteit 1	Zorgstructuur op het niveau van de minimumstandaard.
Stedelijk kader	Goede kwaliteit op de basisschool.
Terugblik en context	In 2008/2009 is op stedelijk niveau de minimumstandaard ingevoerd. De evaluatie van deze standaard geeft het SWV zogenaamde "wat-informatie" en heeft scholen en schoolbesturen in staat gesteld de basisvoorwaarden voor adequate leerlingenzorg te stellen en op schoolniveau te controleren.
Van goed naar beter	"Aanbeveling 1: zorg dat de basis van het bieden van adequate leerlingenzorg op orde is. " Scholen die de zorg en begeleiding van zorgleerlingen beter voor elkaar hebben zijn beter in staat een gepast onderwijszorgarrangement voor elkaar te krijgen.
Doelstelling	Alle scholen in het SWV Oost hebben hun zorgstructuur adequaat, en minimaal conform de (bijgestelde) minimumstandaard, ingericht.
Onderbouwing	In het algemeen kan worden gesteld dat scholen met een onvoldoende zorgstructuur in de school moeite hebben met het organiseren van de juiste leerlingenzorg, zowel intern als extern. Onvoldoende zicht op de aanwezigheid van zorgleerlingen en kennis van de mogelijkheden leidt tot inadequaat handelen. De inzet van Consulents Onderwijs Amsterdam (COA) heeft zich in de afgelopen jaren bewezen. Zij hebben veel ervaring met de ondersteuning van scholen bij de verbetering van hun zorgstructuur en het werken aan de minimumstandaard.
Werkwijze	De Consulents Onderwijs Amsterdam zullen met ingang van augustus 2009 worden ingezet op die scholen die onvoldoende presteren ten aanzien van de minimumstandaard (meting voorjaar 2009). Voor inzet van de COA's in het SWV Oost zal overleg worden gevoerd met de genoemde besturen van de samenwerkingsverbanden. Schoolbesturen geven aan wat de specifieke hulpvraag is, en op welke wijze de COA hier ondersteuning aan kan geven. Ook geven zij aan op welke wijze zij, als bestuurder, reeds eerder ondersteuning hebben georganiseerd ten aanzien van dit onderwerp. De COA's krijgen van de besturen van het SWV een schoolspecifieke opdracht in de ondersteuning bij het organiseren van de zorgstructuur. De werkzaamheden worden met de schoolbestuurder geëvalueerd. De resultaten van de werkzaamheden worden in het besturenoverleg besproken. Indien schoolbestuur nog niet eerder aanspraak heeft gemaakt op de ondersteuning van de COA bij de hierbedoelde scho(o)l(en), zal de inzet van de COA (onder voorwaarde van de hierboven beschreven werkwijze) door het SWV worden gefinancierd. Indien de COA reeds eerder is ingezet op de desbetreffende school is inzet van de COA ook mogelijk, waarbij de kosten van deze inzet op basis van 50/50 mogelijk is (bestuur/ swv).
Resultaat	De evaluatie van de minimumstandaard op die scholen waar de COA's zijn ingezet heeft in februari 2010 significante verbeteringen laten zien ten opzichte van het jaar daarvoor (februari 2009)
Tijdspad	(Juni 2009: in samenspraak met besturen, scholen selecteren voor ondersteuning van de COA). Augustus 2009: start begeleiding van de COA. Februari 2010: evaluatie minimumstandaard. Maart 2010: bijstelling ondersteuning COA.

Activiteit 2	Visie op handelingsgericht werken op directie-, lb- en leerkrachtniveau.
Stedelijk kader	Goede kwaliteit op de basisschool.
Terugblik en context	In maart 2009 heeft het samenwerkingsverband een studiedag georganiseerd voor de directies en intern begeleiders van de scholen. Hier is er aandacht geweest voor de kaders van de stedelijke koers in het algemeen en de gebiedsgerichte samenwerking in het bijzonder. Vanuit de scholen is tijdens deze studiedag een krachtig signaal gekomen om vooral het werkveld te betrekken bij de ontwikkeling naar passend onderwijs. De leerkracht zal handvatten moeten krijgen om passend onderwijs op de werkvloer te kunnen realiseren. Dit signaal wordt dan ook meegenomen bij het op te stellen activiteitenplan als onderdeel van het zorgplan.
Van goed naar beter	“Aanbeveling 1: zorg dat de basis van het bieden van adequate leerlingenzorg op orde is.” Leerkrachten zullen op afdoende niveau moeten kunnen differentiëren (minimaal drie niveaus) om de verschillen tussen leerlingen het hoofd te kunnen bieden. Het kunnen differentiëren behoort ingebed te zijn in stevig klassenmanagement. Onderdeel van zorg in de klas is ook het maken en werken met goede handelingsplannen. Het mag niet bestaan dat zorgleerlingen extra hulp krijgen op basis van ondeugdelijke handelingsplannen.
Doelstelling	Directie en intern begeleiders hebben een eerste omslag in denken gemaakt over de wijze waarop de leerkracht ondersteund moet worden in de onderwijstaak. De vraag voor ondersteuning wordt handelingsgericht gesteld. Bij de advisering en ondersteuning zal de context waarin de zorg moet worden verleend worden meegenomen; “Het kind, bij die leerkracht, in die specifieke onderwijs- én gezinssituatie.” Het om kunnen gaan met verschillend leerlingengedrag zal bij deze visieontwikkeling nadrukkelijk worden betrokken.
Onderbouwing	Om passend onderwijs <i>echt</i> in te voeren, is het van belang dat leerkrachten met ‘andere ogen’ naar hun leerlingen gaan kijken. Bij passend onderwijs past de visie van handelingsgericht werken. Handelingsgericht werken geeft de leerkracht meer handvatten bij het omgaan met kinderen met speciale onderwijsbehoeften. Vanaf 09/10 zal het SWV samen met de besturen het handelingsgericht werken als methode kiezen om de leerkracht goed uit te kunnen rusten zodat zij haar veranderende taak op een goede wijze kan uitvoeren. Was het voorheen de deskundige die na onderzoek van het gemelde (deel)probleem een diagnose stelde en een voorstel deed tot remediëren, tegenwoordig kijkt een deskundige naar de hele onderwijs- en opvoedingssituatie van de leerling om in overleg met alle betrokkenen een handelingsgericht advies uit te brengen. Ook de VIA zal het handelingsgericht adviseren verder ontwikkelen.
Werkwijze	Een projectgroep maakt een meerjarenplan om deze omslag in denken bij de scholen binnen het samenwerkingsverband te kunnen bereiken. In het eerste deel van 09/10 zal daarvoor een informatiebijeenkomst over HGW worden georganiseerd waarin een theoretisch kader wordt geschetst. In maart 2010 wordt er een studiebijeenkomst voor directie en intern begeleiders gehouden waarbij het HGW centraal zal staan. De projectgroep is verantwoordelijk voor het meerjarenplan en de inhoudelijke en uitvoerende organisatie van de bijeenkomsten. De projectgroep wordt hierbij ondersteund door de coördinator van het SWV. De projectgroep bestaat uit: directie(s), intern begeleiders, bestuurder

	en COA en komt 6 x per jaar bijeen.
Resultaat	<p>Er is een meerjarenplan waarin staat beschreven hoe het HGW in het onderwijsveld te laten landen.</p> <p>Er is een informatiebijeenkomst in de eerste helft van het jaar waarbij het theoretisch kader wordt geschetst.</p> <p>Er is een studiebijeenkomst in maart waarbij IB-ers en directie van de scholen met elkaar in gesprek gaan over de consequenties van invoering van het HGW in hun dagelijkse onderwijspraktijk.</p>
Tijdspad	<p>September 2009: samenstelling projectgroep.</p> <p>Oktober 2009: projectplan door de projectgroep opgesteld.</p> <p>November 2009: informatiebijeenkomst.</p> <p>Maart 2010: studiebijeenkomst.</p>

Activiteit 3	Aansluiting bij, en stimuleren tot, eigen initiatieven tot een wijkgerichte samenwerking.
Stedelijk kader	In de stedelijke koers naar Passend onderwijs is de gebiedsgerichte samenwerking als één van de kaders gesteld.
Terugblik en context	De scholen zijn per wijk ingedeeld en op de studiedag hebben zij een eerste kennismaking met elkaar gehad. Tijdens deze studiedag is er een eerste aanzet gemaakt tot het in kaart brengen van de schoolspecifieke expertise en de mogelijke opbrengsten van een wijkgerichte samenwerking.
Van goed naar beter	Aanbeveling 8: zorg voor een goede landing van de operatie Passend onderwijs. Veel scholen zien de beleidsoperatie Passend onderwijs als een dreigende donkere wolk aan de horizon.
Doelstelling	Scholen hebben een vervolg gegeven aan de wijkgerichte samenwerking. Deze samenwerking leidt tot een kwalitatief steeds beter aanbod van onderwijs en zorg waartoe scholen concrete initiatieven nemen. Het voor deze activiteit beschikbaar gestelde format geeft expliciet aan welke doelstellingen met deze activiteit worden beoogd.
Onderbouwing	De samenwerking van scholen moet leiden tot het vaststellen van de mogelijkheden van de scholen binnen een wijk om zodoende afspraken te maken over impulsen m.b.t. de kwaliteit van het zorgvermogen van de scholen in de wijk. Met het oog op een effectieve samenwerking zullen scholen aan moeten geven onder welke randvoorwaarden die georganiseerd kan worden. Daarnaast kunnen scholen in kaart brengen aan welk extern aanbod, aanvullend op het eigen aanbod in de wijk, zij behoefte hebben bij het vormgeven van passend onderwijs. Het zorgplan beoogt aan te sluiten bij de stedelijke kaders en bij de ontwikkelingen die de scholen zelf ontplooien. Door een stimuleringsbijdrage beschikbaar te stellen worden scholen gestimuleerd om het wijkgerichte samenwerken verder te ontwikkelen en/of te initiëren. Er is sprake van een "aanpak van onderop". Door het uitwisselen van ervaringen is het mogelijk om andere wijken binnen het samenwerkingsverband van deze ervaringen gebruik te laten maken.
Werkwijze	De scholen uit één wijk kunnen een vervolg geven aan de beantwoording van de vragen die op de studiedag zijn gesteld. Voor de organisatie en coördinatie (door een directielid) is een gemiddeld bedrag per school beschikbaar van € 2.000. Om aanspraak te kunnen maken op deze zogenaamde stimuleringsbijdrage uit het samenwerkingsverband dienen de gezamenlijke wijk scholen één plan in te dienen volgens een nog vast te stellen format. (o.a. voldoen aan: alle scholen in de wijk vertegenwoordigd, doelstelling helder geformuleerd, is één coördinerende directeur aangewezen, van alle directeuren duidelijk wat hun rol is, verwijzing naar de stedelijke koers, financiële onderbouwing). De toekenning van de "subsidie" vindt plaats in het besturenoverleg waarbij de ingediende plannen worden getoetst aan nog vast te stellen criteria (eveneens verwerkt in format). Bij het opstellen van de plannen, en in de ondersteuning van de uitvoering kan door de coördinerende directeur een beroep worden gedaan op de coördinator van het SWV.
Resultaat	Het wijkinitiatief heeft doelstellingen geformuleerd en de verslagen

	<p>verstuurd aan de coördinator van het samenwerkingsverband. Een (beknopte) eindrapportage met bevindingen en adviezen wordt bij afloop opgesteld en is als weerslag naar de andere wijken te gebruiken.</p> <ul style="list-style-type: none"> a. analyse van de stand van zaken van de mogelijkheden en onmogelijkheden van de basisscholen in de wijk wat betreft het bieden van passend onderwijs (daarbij kan o.a. gebruik gemaakt worden van: gegevens van de schoolmonitor, profiel leerlingenzorg, evaluatie van de minimumstandaard, rapportage schoolmaatschappelijk werk en dergelijke). b. Een prioriteitenlijst van de gezamenlijke scholen in de wijk op basis van bovenstaande analyse waarbij zij aangeven wat er nodig is aan (eigen) ontwikkeling, voorzieningen en activiteiten, willen scholen in staat zijn voor meer kinderen meer passend onderwijs te realiseren. Uitwerking van één of twee prioriteiten in bondige, <i>smart</i> geformuleerde activiteitenplannen. d. Uitvoering activiteiten. e. Eindevaluatie van de resultaten en de werkwijze. Hierbij wordt het feitelijke resultaat beoordeeld en gekeken naar wat goed en minder goed ging in de samenwerking (ook met eventuele individuele aanbieders), bij de individuele scholen, in de samenwerking tussen de scholen, in de relatie met de schoolbesturen en met het samenwerkingsverband. f. Elke evaluatie leidt tot conclusies en aanbevelingen ten aanzien van de verdere ontwikkeling en de organisatie van wijkgerichte samenwerking.
Tijdspad	<p>Augustus/september 2009: indienen van initiatief op wijkniveau, namens de gezamenlijke scholen. Oktober 2009: beoordelingen aanvragen door BO. Vanaf oktober 2009: start wijkinitiatief. April 2010: rapportage opbrengsten aan BO.</p>

Activiteit 4	Het bovenschools organiseren van een gecombineerd (bestaand) aanbod ter ondersteuning van de scholen bij het vormgeven van passend onderwijs.
Stedelijk kader	In de stedelijke koers is het organiseren van steunfuncties voor de basisscholen als één van de kaders gesteld.
Terugblik en context	<p>Het bestuurlijk overleg van samenwerkingsverband Amsterdam Oost heeft in 07/08 de ambitie uitgesproken toe te willen werken naar meer inclusief onderwijs. Belangrijke voorwaarde voor het bereiken van deze ambitie is dat scholen makkelijk toegang krijgen tot schoolnabije hulpbronnen die hen ondersteunen bij het realiseren van passend onderwijs voor alle kinderen binnen de eigen school.</p> <p>In opdracht van de schoolbesturen SWV Oost, heeft er in 07/08 een onderzoek plaatsgevonden naar de wensen en behoeften van de scholen qua ondersteuning.</p> <p>In 08/09 is er een Pilot Steunpunt Passend Onderwijs van start gegaan en is er een werkgroep in het leven geroepen die zich o.a. buigt over de organisatie van ondersteuning van scholen bij het samenstellen van onderwijszorgarrangementen (op IJburg). Deze werkgroep zal eind 08/09 met concrete voorstellen komen voor het besturenoverleg.</p>
Van goed naar beter	<p>Aanbeveling 2: benut en verbeter deskundigheid en zorgverlening van buiten.</p> <p>Basisscholen die veel zorg voor kinderen en hun ouders hebben, zullen maximaal moeten kunnen profiteren van de zorg die ten dienste staat van het onderwijs. Deels gebeurt dat (nog) niet omdat een deel van de basisscholen niet altijd de aanwezige externe expertise en zorgverlening weet te vinden.</p>
Doelstelling	Doelstelling is dat scholen snel en makkelijk een beroep kunnen doen op het bovenschoolse aanbod dat vraaggericht en gecombineerd is georganiseerd, waardoor het mogelijk wordt onderwijszorgarrangementen op maat te bieden.
Onderbouwing	<p>Aanvullend op de (onderwijs)zorg die de scholen zelf middels een gebiedsgerichte samenwerking organiseren, zal een deel van het bovenschoolse aanbod dusdanig samengebracht dienen te worden dat dit snel en makkelijk toegankelijk wordt voor de scholen. Denk daarbij bijvoorbeeld aan aanbod dat middels indicaties beschikbaar komt.</p> <p>Het gaat erom dat organisaties die beschikken over een –in principe– voor scholen interessant aanbod aansluiten bij zowel de onderwijsbehoeften van het kind/de leerlingen (en ouders) als bij de vraag van de school met betrekking tot het realiseren van passend onderwijs. Het aanbod zal vraaggestuurd georganiseerd worden. Dat vraagt van de scholen dat zij hun vraag goed (en handelingsgericht) over het voetlicht kunnen brengen en duidelijk zijn over de randvoorwaarden waaraan een aanbod zou moeten voldoen, wil het effectief zijn voor het betreffende kind in die specifieke school (activiteit 3). Dat vraagt omgekeerd van aanbieders dat zij de vraag van het kind/de leerlingen binnen de context van de school als uitgangspunt nemen.</p>
Werkwijze	De Werkgroep doet voorstellen m.b.t. de organisatie en werkwijze van de ondersteuning van de scholen (op IJburg), alsook voorstellen in het kader van de ontwikkeling naar passend en meer inclusief onderwijs binnen het samenwerkingsverband Oost. In de werkgroep worden criteria vastgesteld waar het aanbod van de aanbieders aan moet voldoen. Dit dient aan te sluiten bij het handelingsgerichte kader waar scholen mee gaan werken.

	<p>De coördinatie van het SWV en de projectleider van de pilot gaan in gesprek met (potentiële) partijen.</p> <p>De Pilot en haar Werkgroep wordt in 09/10 gecontinueerd; de voorstellen dienen verder uitgewerkt te worden en zullen door de coördinator in het besturenoverleg ingebracht worden.</p> <p>De Projectgroepen Inclusief Onderwijs en Richting Inclusief Onderwijs worden opgeheven. Daarvoor in de plaats komt er een projectgroep Handelingsgericht Werken (zie activiteit 2).</p> <p>Met het stadsdeel zijn afspraken gemaakt over de exploitatie (op basis van bestaande subsidieafspraken) en de kapitaallasten (Centrale stad).</p> <p>De werkgroep bestaat uit: directie(s) BaO en SBO, intern begeleiders, bestuurders, SO, coördinator en projectleider.</p>
Resultaat	<p>Er wordt een start gemaakt met het organiseren van een laagdrempelige voorziening op IJburg waar scholen en ouders hun vragen rondom passend onderwijs kunnen neerleggen. Daar worden scholen en ouders ondersteund bij het formuleren van een handelingsgerichte hulpvraag om die vervolgens neer te leggen bij de aanbieders die gezamenlijk een (passend) onderwijszorgarrangement verzorgen.</p>
Tijdspad	<p>De werkgroep komt 6 x per jaar bijeen.</p>

Bijlage: Algemeen, stedelijk deel - Zorgplan 2009-2010

Inleiding

Al vanaf het begin van Weer Samen Naar School wordt zowel op landelijk als op regionaal niveau de discussie gevoerd hoe speciale leerlingenzorg het beste vorm gegeven kan worden. Oftewel: hoe je kinderen die barrières tegenkomen in hun ontwikkeling het beste kan ondersteunen. Belangrijke onderwerpen daarbij zijn: de competenties van de leerkracht, de zorgstructuur van de school, de bovenschoolse voorzieningen, het speciaal (basis-) onderwijs, het ene loket waar op alle vragen een antwoord te vinden is én de relatie met ouders. Met de aanpak van deze onderwerpen is het streven steeds om een bijdrage te leveren aan het slechten van al die hindernissen waar iedereen tegenaan loopt die met zijn beide voeten in de onderwijspraktijk staat: de bureaucratie, het gebrek aan deskundige handen in de klas, het langs elkaar heen werken van systemen en organisaties.

De Amsterdamse samenwerkingsverbanden hebben vanaf hun ontstaan in het hierboven beschreven krachtenveld een aantal concrete stappen genomen. VIA Amsterdam, de minimumstandaard, de standaard voor schoolmaatschappelijk werk, zijn de meest recente voorbeelden van die stappen.

De hierboven beschreven ontwikkeling is ondertussen landelijk uitgemond in de ministeriële beleidslijn richting Passend Onderwijs. Opvallend is dat veel van wat in het kader daarvan door het ministerie aan richtlijnen wordt afgegeven naadloos aansluit bij de al in Amsterdam ontwikkelde praktijk. Het Cobra-convenant dat in 2003 ondertekend werd door de samenwerkingsverbanden primair onderwijs, REC BovenAmstel en Bureau Jeugdzorg, kan gezien worden als een eerste stap richting het regionaal netwerk Passend Onderwijs avant la lettre. Wat betreft het onderwijscontinuüm, de zorgplicht en de één loket-functie zijn de afgelopen jaren al veel ontwikkelingen in gang gezet. Een goed voorbeeld is de noodprocedure en de daarbij behorende afspraak tussen de schoolbesturen dat geen kind meer thuis mag komen te zitten. Alleen op het gebied van de betrokkenheid van ouders bij het ontwikkelen van het beleid moet nog een aantal slagen gemaakt worden. Dit staat dan ook hoog op de agenda voor de komende periode.

De verdere ontwikkeling van Passend Onderwijs zal de komende jaren zijn beslag krijgen. In juni 2008 hebben de schoolbesturen van primair onderwijs, voortgezet onderwijs en voortgezet (speciaal) onderwijs een intentieverklaring ondertekend waarbij zij de basis hebben gelegd voor een Regionaal Netwerk Passend Onderwijs voor heel Amsterdam en Diemen. Deze intentieverklaring is uitgewerkt in een het Plan van Aanpak. Belangrijke onderwerpen zijn hierbij: ouders, de één loket-functie, onderwijszorgarrangementen en de vormgeving van de ambulante begeleiding van de REC's.

Verder hebben de schoolbesturen van het primair onderwijs in de stedelijke Koers Passend Onderwijs de stedelijke kaders vastgelegd waarbinnen het primair onderwijs op lokaal niveau uitvoering aan Passend Onderwijs zal geven. Thema's van deze koers zijn:

- een goede kwaliteit van het onderwijs en de zorg op de basisschool;
- gebiedsgerichte, interzuilare samenwerking tussen basisscholen;
- de positie van SBO en SO én de organisatie van steunfuncties;
- de ouderbetrokkenheid.

Voor een belangrijk deel kan de koers gezien worden als een uitwerking voor het primair onderwijs van door het Regionaal Netwerk Passend Onderwijs genoemde doelstellingen. Streven van de schoolbesturen voor primair onderwijs is dat door duidelijke stedelijke afspraken, maatwerk op lokaal niveau mogelijk blijft.

Naast de ontwikkeling richting Passend Onderwijs zijn ook andere ontwikkelingen voor het onderwijs van belang, zoals die van de Centra voor Jeugd en Gezin (in Amsterdam de Ouder- en

Kindcentra (OKC) genoemd), de aanpak voor multiprobleem gezinnen, matchpoint en het beleid voor jeugd en veiligheid.

Overigens: geen van bovenstaande ontwikkelingen vraagt een wezenlijke koerswijziging voor de samenwerkingsverbanden. Wel betekenen ze een minder vrijblijvende samenwerking tussen de samenwerkingsverbanden onderling, een uitbreiding van het aantal organisaties waarmee afspraken moeten worden gemaakt, de uitdaging om creatiever om te gaan met middelen en geven ze een duidelijker focus op de resultaten die de komende jaren –gezamenlijk– behaald moeten worden.

In dit algemene, stedelijke deel van het zorgplan 2009-2010 van de Amsterdamse samenwerkingsverbanden wordt uiteengezet hoe de hierboven geschetste ontwikkelingen het komend schooljaar hun uitwerking zullen krijgen binnen het primair onderwijs op stedelijk niveau. Bij het opstellen van dit stedelijk deel is onder andere uitgegaan van de twee eerder genoemde documenten: het Plan van Aanpak van het regionaal netwerk Passend Onderwijs Amsterdam/Diemen en van de Stedelijke Koers voor Passend Onderwijs in Amsterdam. Het stedelijke deel heeft de volgende opbouw. Gestart wordt met informatie over de context waarbinnen de samenwerkingsverbanden anno 2009 opereren. Vervolgens komen de stedelijke thema's aan de orde die op dit moment van belang zijn, te weten:

- ouderbetrokkenheid
- één loket en het Kader Integrale Indicatiestelling
- onderwijszorgarrangementen en vraaggerichte, clusterdoorbroken samenwerking met de ambulante diensten van de REC's
- aansluiting OKC en MPG

Bij elk thema wordt aangegeven hoe deze stedelijk binnen het primair onderwijs vormgegeven zullen worden.

Vervolgens komen de overige stedelijke ontwikkelingen in het primair onderwijs aan de orde. Het gaat om een reeks ontwikkelingen die al langer binnen de samenwerkingsverbanden spelen zoals de minimumstandaard, de observatiefunctie, de speciale scholen voor basisonderwijs.

Geëindigd wordt met een overzicht van de stedelijke organisatiestructuur.

De geschetste voornemens en doelstellingen van dit stedelijk deel van het zorgplan vinden grotendeels hun uitwerking in de zorgplannen van de afzonderlijke samenwerkingsverbanden. In dit stedelijk deel zijn alleen waar dit opportuun is de stedelijke acties opgenomen in aparte kaders.

De context

Het is al gezegd, voor de Amsterdamse samenwerkingsverband voor primair onderwijs zijn de volgende vier ontwikkelingen van belang:

1. die van Passend Onderwijs;
2. die van de Ouder- en Kindcentra;
3. die van Jeugd en Veiligheid;
4. en waar dit bij elkaar komt: aanpak multiprobleemgezinnen en Matchpoint.

Al deze thema's zijn onderwerp van gesprek binnen de stuurgroep Sluitende Aanpak Zorg, die verantwoordelijk is voor een deel van de uitvoering van het programma Jong Amsterdam. In het kader van Jong Amsterdam zijn verder per school en per stadsdeel factsheets gemaakt waarin alle voor Jong Amsterdam relevante gegevens zijn samengebracht.

Hieronder volgt een korte toelichting en stand van zaken op de vier hierboven genoemde ontwikkelingen.

- Passend Onderwijs

In het kader van Passend Onderwijs hebben de schoolbesturen van primair, voortgezet en speciaal onderwijs van Amsterdam en Diemen in juni 2008 een intentieverklaring ondertekend. In deze intentieverklaring spreken zij zich uit om ten behoeve van de ontwikkeling van Passend Onderwijs in de regio samen te werken en hun krachten en expertise te bundelen. Doelstellingen van het netwerk zijn:

- de vormgeving van ouderbetrokkenheid;
- het realiseren van een onderwijscontinuüm met doorgaande leer- en zorglijnen;
- samenwerking met en tussen de ambulante diensten van de REC's die clusterdoorbroken kan worden vormgegeven;
- het ontwikkelen van onderwijszorgarrangementen;
- het inrichten van een één loket-functie met jeugdzorg.

Deze doelstellingen zijn uitgewerkt in een Plan van Aanpak dat moet uitmonden in het aanvragen van een veldinitiatief of experiment. Hiermee kan een fors budget gerealiseerd worden voor de verdere doorontwikkeling van Passend Onderwijs of ruimte om te experimenteren waar dit nodig is.

- Centra voor Jeugd en Gezin

Voordat er landelijk afspraken werden gemaakt om overal Centra voor Jeugd en Gezin te realiseren, kende Amsterdam hier al een eigen experimentele voorloper van in de vorm van de Ouder- en Kindcentra (OKC's). Deze Ouder- en Kindcentra ontwikkelen zich in de periode tot aan 2010 – met behoud van de huidige naam OKC – tot volwaardige 'Centra voor Jeugd en Gezin' volgens het model dat minister Rouvoet hiervoor gegeven heeft. Dat betekent dat de centra in elk geval het volgende aanbod zullen leveren:

- uitvoering van het basistakenpakket jeugdgezondheidszorg;
- een aanbod op de 5 functies jeugd uit de WMO (informatie over opvoeden en opgroeien, signalering, toeleiding, licht ambulante hulp en coördinatie van zorg).

Dit in afstemming met Jeugdzorg en de Zorg- en Adviesteams (ZAT's) in het onderwijs.

In 2008 is het basispakket OKC vastgesteld. Dit pakket wordt deels al uitgevoerd in de OKC's. Dat betreft met name het aanbod voor 0- tot 4-jarigen. Een ander deel wordt in de komende periode ontwikkeld en ingevoerd.

Met name de producten voor de leeftijdsgroep 4-12 jaar (en hun ouders) worden tot aan de zomer van 2009 samen met het primair onderwijs uitgewerkt. Het projectteam OKC zoekt daarvoor de samenwerking met de samenwerkingsverbanden primair onderwijs en daarbinnen bijvoorbeeld met netwerken van intern begeleiders en het schoolmaatschappelijk werk.

Deze afstemming met het onderwijs wordt met name gezocht op de onderwerpen opvoed- en opgroeiondersteuning, signalering en coördinatie van zorg.

Voor de uitvoering van het basispakket (met name de onderdelen opvoed- en opgroeiondersteuning) komen vanaf 2009 extra middelen beschikbaar.

- Jeugd en Veiligheid

Het gaat hierbij om ontwikkelingen die niet gerelateerd zijn aan de primaire verantwoordelijkheid van het onderwijs, maar waar het onderwijs wel direct mee te maken heeft aangezien ook de jeugd die het hier betreft voor het overgrote deel leerplichtig is en dus een groot deel van haar tijd op school doorbrengt of hoort te brengen.

Met haar beleid 'Jeugd en Veiligheid' levert de gemeente een bijdrage aan het verhogen van de veiligheid op straat, waar deze in het gedrang komt door onacceptabel gedrag van jongeren tot en met 24 jaar. In Amsterdam wordt onderscheid gemaakt tussen de harde kern, lichtcriminele jongeren, first offenders en risicjongeren. Jongeren uit deze groepen worden op casusniveau besproken in de ketenunits jeugd en veiligheid en/of in de netwerken 12+.

Het primair onderwijs is bij bovenstaande onder andere in beeld in het kader de aanpak van multiprobleemgezinnen en Matchpoint. Daar komen de inspanningen van onderwijs, interventies in het gezin en interventies ten aanzien van jeugd samen in een plan voor het gehele gezin.

- Aanpak multiprobleemgezinnen (MPG) en Matchpoint

Binnen de stadsregio Amsterdam zijn afspraken gemaakt ten aanzien van multiprobleemgezinnen die ertoe moeten leiden dat:

- multiprobleemgezinnen eerder en beter in beeld worden gebracht;
- er voor ieder multiprobleemgezin één plan van aanpak wordt gemaakt en uitgevoerd;
- kinderen zich zonder bedreiging verder kunnen ontwikkelen.

Gemeenten, stadsdelen, bureau jeugdzorg en de stadsregio hebben hiertoe in oktober 2008 een convenant opgesteld. Het spreekt vanzelf dat ook het onderwijs haar rol in deze aanpak te spelen zal hebben. Daarbij is het uitgangspunt dat het voor het onderwijs volstrekt duidelijk moet worden wie zij kunnen aanspreken in geval van signalen over zwaardere gezinsproblematiek en de realisatie van één plan voor één gezin. Hoe dit precies vorm moet krijgen, is nog niet helemaal duidelijk.

Matchpoint is een ICT-voorziening die moet voorkomen dat professionals van instellingen niet van elkaar weten dat ze met dezelfde cliënt bezig zijn. In Matchpoint kunnen hulpverleners zien bij welke instellingen een kind bekend is. En wie de contactpersonen daar zijn. Bovendien kunnen verschillende partijen, waaronder ook scholen, in Matchpoint een zorgsignaal afgeven. Daarbij is dan meteen te zien wie moet zorgen voor een snelle en gecoördineerde reactie op dat signaal. Deze Matchpoint-regisseur is zo in een vroeg stadium op de hoogte van mogelijke risico's.

Ouders

Bij de 1-meting van het infopunt Passend Onderwijs¹ werd duidelijk dat Amsterdam al veel voor elkaar heeft, maar dat er op één punt nog een grote slag te maken is: het betrekken van ouders bij de ontwikkelingen. Ouders staan dan ook als eerste genoemd in het Plan van Aanpak Passend Onderwijs voor het regionaal netwerk Passend Onderwijs Amsterdam/Diemen.

- Ouders in het Plan van Aanpak

Alle schoolbesturen binnen het regionaal netwerk Passend Onderwijs Amsterdam/Diemen kennen hun eigen beleid en traditie ten aanzien van het al dan niet betrekken van ouders bij beleidsontwikkeling. Het ministerie heeft aangegeven dat ouders bij de verdere vormgeving van Passend Onderwijs betrokken moeten worden als pedagogische partner, zowel rond individuele kinderen als bij de algemene beleidsontwikkeling.

In het tweede kwartaal van 2009 zal een eerste oriëntatie op dit onderwerp plaatsvinden. Op grond van deze oriëntatie zal een voorstel worden gedaan voor hoe de betrokkenheid van ouders bij de ontwikkeling van Passend Onderwijs verder vormgegeven kan worden. Daarbij zal uit moeten worden gegaan van betrokkenheid op verschillende niveaus. Voor een belangrijk deel vallen deze niveaus onder de eigen verantwoordelijkheid van scholen en schoolbesturen die hier hun eigen wettelijke verplichtingen in hebben. Ook op het niveau van het netwerk zullen echter initiatieven in deze genomen moeten worden. Daarbij zal aansluiting en afstemming plaats moeten vinden met de initiatieven en ontwikkelingen die op andere niveaus binnen het onderwijsveld gaande zijn. Van belang is dat hier een gemeenschappelijke visie op ontwikkeld wordt.

- Koers PO: Ouders in het primair onderwijs

In de stedelijke koers van het primair onderwijs wordt al een aantal voorstellen gedaan om de betrokkenheid van ouders te vergroten. Zo wordt ingezet op communicatie op stedelijk niveau met ouder- en belangenorganisaties en het inrichten van een platform om met ouders in gesprek te raken over hun wensen en verwachtingen ten aanzien van Passend Onderwijs.

Nog in het schooljaar 2008-2009 zal hier een startnotitie over verschijnen waaraan een activiteitenplan gekoppeld is.

Daarnaast zal ouderbetrokkenheid uitgewerkt worden in het zorgplan van elk samenwerkingsverband afzonderlijk. Een voorbeeld hiervan is het betrekken van ouders bij het zorgbreedteoverleg.

Acties op stedelijk niveau in schooljaar 2009-2010

Uitvoering stedelijk activiteitenplan "Het betrekken van ouders bij de ontwikkeling van Passend Onderwijs".

Eén loket

"In het kader van Passend Onderwijs moeten de regionale netwerken één loket voor indicatie en hulpverlening opzetten. Doel daarvan is de indicatiestelling en toegang tot onderwijszorg te vereenvoudigen en te versnellen"(uit "Passend onderwijs, Kansen in beeld" van Sardes, september 2008). De wens om te komen tot één loket was al lang voor de introductie van Passend Onderwijs te horen. Ze is een direct gevolg van de steeds ingewikkelder wordende verwijzings- en indicatietrajecten in het onderwijs. Hierbij horen ook de wensen om te komen tot een stroomlijning van de zogenaamde "papierstraat" en tot een geïntegreerde voorbereiding van gecombineerde indicatiestellingen.

---

¹ Het infopunt Passend Onderwijs is aanspreekpunt voor alle informatie en vragen rond dit thema. In opdracht van het ministerie volgt zij de landelijke ontwikkelingen rond Passend onderwijs. Onderdeel daarvan zijn periodieke metingen.

- Eén loket in het Plan van Aanpak

In het Plan van Aanpak wordt gesteld dat toegewerkt moet worden naar een één loket-functie waarbij uitgegaan moet worden van de VIA Amsterdam als loket van het PO en het OSL als loket van het VO. Door een goede afstemming en aansluiting tussen beide loketten zal de basis voor een één loket-functie in de regio worden gelegd.

Als onderdeel van de loketontwikkeling zal ook uitwerking worden gegeven aan het landelijk kader integraal indiceren. Dit betekent dat speciaal onderwijs, jeugdzorg- en AWBZ-indicaties binnen de loketten worden voorbereid vanuit de gedachte "één kind één plan". Werkprocessen, procedures, het verzamelen van gegevens en kwaliteitscriteria voor diagnostiek zullen daartoe voor verschillende indicatietrajecten op elkaar worden afgestemd. Deze ontwikkeling loopt parallel met het traject voor de vorming van een één loket-functie voor alle onderwijsindicaties.

Aandachtspunt in het Plan van Aanpak zijn verder de doorgaande lijnen voorschoolse periode-primair onderwijs, primair onderwijs-voortgezet onderwijs en voortgezet onderwijs-middelbaar beroepsonderwijs. Al deze aspecten vragen specifieke aandacht.

- Koers PO: De VIA-Amsterdam en zorgbreedteoverleggen in het primair onderwijs
VIA-Amsterdam en zorgbreedteoverleggen dekken gezamenlijk de ZAT-functies voor het primair onderwijs. Het gaat om de functies:
  - Preventie en vroegsignalering
  - Advies en consultatie
  - Screening en vraagverheldering
  - Aanvullend onderzoek of diagnostiek
  - Licht ambulante hulp aan ouders en kinderen/jongeren
  - Voorbereiding indicatiestellingen en afstemming indicatiestellingen voor onderwijs en jeugdzorg
  - Toeleiding naar lokale voorzieningen
  - Afstemming/coördinatie van zorg

1.1.1. VIA Amsterdam

De VIA Amsterdam zal worden doorontwikkeld. Het gaat dan om de vraag naar meer handelingsgerichte advisering, de voorbereiding voor gecombineerde, liefst geïntegreerde toeleiding tot indicaties voor zowel onderwijs als zorg en de vertaling daarvan in onderwijszorgarrangementen.

Daarnaast is het voorstel gedaan om binnen de één loketfunctie de adviesfunctie van VIA decentraal te gaan uitvoeren. In het samenwerkingsverband Zuidoost is hier al een initiatief toe genomen.

De schoolbesturen van het primair onderwijs zullen ter realisatie van bovenstaande met steeds meer partijen afspraken gaan maken, te beginnen met het speciaal onderwijs.

Deze worden vastgelegd in overeenkomsten die:

- de samenwerking beschrijven bij gecombineerde toeleiding tot verschillende indicaties²;
- de verhouding tot de formele indicatieorganen uit de verschillende sectoren, regelen;
- duidelijkheid geven over het gebruik en inzet van (gezamenlijke) expertise die handelingsgericht moet kunnen adviseren;
- de financiële bijdrage aan het loket regelen en
- de voorwaarden stellen voor een goede monitoring van de vraag.

Met de regionale expertisecentra voor cluster 2 en 3 zullen hier afspraken over gemaakt worden. Bureau Jeugdzorg Agglomerat Amsterdam zal niet alleen voor het voorbereiden van combinaties van indicaties maar ook voor casuïstiek overleg moeten gaan deelnemen aan de VIA. De implementatie van het Kader integraal indiceren zal binnen de VIA gerealiseerd moeten worden.

² Het gaat hier om de implementatie van het Kader Integraal Indiceren. Dit moet ervoor zorgen dat wanneer er sprake is van gecombineerde indicatieaanvragen voor speciaal (basis)onderwijs en Jeugdzorg/AWBZ-zorg deze geïntegreerd kunnen worden voorbereid. Zaken die hierbij geregeld moeten zijn, zijn die van de signalering van gecombineerde indicatieaanvragen, de uitwisseling van gegevens en het realiseren van één contactpersoon voor ouders.

Van belang is hierbij dat het loket eigendom is van de schoolbesturen en onafhankelijk opereert.

Acties op stedelijk niveau in schooljaar 2009-2010

Opstellen en uitvoeren van afspraken met REC cluster 2 en 3 over de toeleiding tot indicatiestelling bij de VIA. Een tijdelijke 'VIA-SO', als onderdeel van het loket, moet de werkwijze hiervoor gaan ontwikkelen.

Deelname van BJAA aan het multidisciplinair casuïstiek overleg van de VIA.

Implementatie van het Kader Integraal Indiceren in de VIA.

1.1.2. Zorgbreedteoverleg en Learning by Doing

Uit de nulmeting die in het najaar van 2008 door de samenwerkingsverbanden is gehouden blijkt dat 75% van de basisscholen van Amsterdam beschikt over een zorgbreedteoverleg. Daarbij beschikken alle scholen van Amsterdam minimaal over 1,5 uur per week schoolmaatschappelijk werk.

In de zorgbreedteoverleggen moet ook de afstemming met het aanbod van het OKC plaatsvinden en moet het aanbod van het OKC voor kinderen en ouders worden ontsloten.

Ten behoeve van de samenwerking en afstemming tussen zorgbreedteoverleg en OKC is het project Learning by Doing opgezet. Dit project genereert kennis en ervaring over de sterke en zwakke punten van deze samenwerking in de huidige praktijk. Op basis daarvan worden voorstellen gedaan voor uitwerking van de werkprocessen en de coördinatie van de zorg tussen OKC en zorgbreedteoverleg en (wanneer een aanpak voor het kind alleen niet meer voldoet) de MPG aanpak.

De opbrengsten uit de diverse projecten zijn overdraagbaar en geven het antwoord op de vraag hoe OKC, MPG-aanpak en ZBO efficiënt op elkaar aansluiten.

Het project Learning by Doing komt in zijn concrete uitwerking per gebied terug in de gebiedsgerichte zorgplannen.

Acties op stedelijk niveau in schooljaar 2009-2010

Verder uitvoering en afronding project Learning by Doing.

1.1.3. Doorgaande lijnen

Voor het primair onderwijs zijn vooral de doorgaande lijnen in de overgangen van voorschoolse periode naar basisonderwijs en van basisonderwijs naar voortgezet onderwijs van belang. Op beide punten zal de komende periode nog veel ontwikkeld moeten worden. Met name bij de eerste overgang –die van voorschoolse periode naar basisonderwijs– staat de overdracht en doorgaande (zorg-)lijn nog in de kinderschoenen. Wel is er een begin gemaakt met de samenwerking tussen het team VTO en VIA. Ook worden voorstellen gedaan voor de overdracht van jeugdgezondheidszorg naar het primair onderwijs, meteen bij de start van een leerling op de basisschool.

Ten aanzien van de overgang van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs zullen de stedelijke afspraken moeten worden uitgebouwd. Het gaat dan met name om het tijdig signaleren van leerlingen die een risico lopen dat zij het voortgezet onderwijs niet succesvol zullen doorlopen.

Acties op stedelijk niveau in schooljaar 2009-2010

Uitbouwen afspraken tussen jeugdgezondheidszorg en primair onderwijs over overdracht.

Verbetering overdracht (potentiële) zorgleerlingen in de overgang van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs.

Onderwijszorgarrangementen en ambulante begeleiding

Bij Passend Onderwijs staan de onderwijsbehoeften van kind centraal. Dat betekent dat gekeken wordt naar wat dit kind op dit moment nodig heeft voor zijn of haar ontwikkeling. Uitgangspunten zijn dat de benodigde onderwijszorg waar mogelijk gebiedsgericht wordt vormgegeven en dat combinaties van speciaal onderwijs én speciale zorg kunnen worden aangeboden.

- In het Plan van Aanpak

In het Plan van Aanpak van het regionaal netwerk wordt gesteld dat in het verlengde van de afstemming van en samenwerking tussen verschillende loketten en de geïntegreerde indicatiestelling ook gerichte aandacht nodig is voor:

- de ontwikkeling van onderwijszorgarrangementen samen met jeugdzorgpartners
- en de vraaggerichte, clusterdoorbroken samenwerking van diensten ambulante begeleiding van de REC's.

Wat betreft de onderwijszorgarrangementen kan hierbij gedacht worden aan enerzijds combinaties van REC cluster 3 & AWBZ en REC cluster 4 & Jeugdzorg, en anderzijds ook aan onderwijszorgarrangementen met een meer preventief karakter, dan wel meer gericht op observatie en diagnostiek, die van belang zijn voor leerlingen op het SBO, PrO en LWOO. Zeker in het voortgezet onderwijs zijn al de nodige arrangementen ontwikkeld. In het primair onderwijs is dit nog een redelijk onontgonnen terrein.

De verdere ontwikkeling zal vanuit de gesignaleerde vraag binnen de sectoren primair en voortgezet onderwijs zelf gestalte krijgen. Samenwerking is hierbij noodzakelijk met REC's en ketenpartners, waaronder Jeugdzorg.

- Koers PO: Gebiedsgerichte samenwerking en het inrichten van steunfuncties

In de stedelijke koers Passend Onderwijs wordt gesteld dat scholen in een wijk een gebiedsgerichte, interzuilare, samenwerking aangaan, gericht op de organisatie van passend onderwijs voor alle kinderen in dat gebied. De beschikbaarheid van fysieke voorzieningen (bijvoorbeeld aanwezigheid van lift of ringleiding) kunnen ertoe leiden dat ook scholen buiten de wijk bezocht gaan worden.

Het uitgangspunt voor de samenwerkende scholen binnen een wijk is dat een kind op de eigen school blijft. Noodzakelijke voorzieningen voor het realiseren van Passend Onderwijs worden naar de school toe georganiseerd. Dit zal niet direct lukken voor alle kinderen. Een kleine groep kinderen zal afhankelijk blijven van een andere school in of buiten de wijk. In uitzonderlijke situaties zal er gekozen worden voor een speciale (tijdelijke) voorziening. Bij het maken van keuzes staat het belang van het kind altijd voorop. Om dit te bereiken moet een wijk samenwerken met andere wijken. Waar de ene wijk handelingsverlegen is, kan een andere wijk een oplossing voorhanden hebben

- Scholen zullen naast vormen van speciaal onderwijs een beroep moeten kunnen doen op andere vormen van begeleiding en steun. Deze steun wordt gebundeld en zoveel mogelijk naar de school toe georganiseerd binnen steunfuncties. De besturen van het samenwerkingsverband willen de aansturing van deze gebundelde steun mede vormgeven. Verdere uitwerking hiervan is terug te vinden in de zorgplannen per samenwerkingsverband.

Acties op stedelijk niveau in schooljaar 2009-2010

Het maken en uitvoeren van afspraken met het speciaal onderwijs die een gebiedsgerichte inzet van de ambulante begeleiding mogelijk maakt.

Andere doelstellingen binnen de Koers PO

Naast het bovenstaande zijn in de Koers Passend Onderwijs PO de volgende onderwerpen van belang:

- minimumstandaard;
- speciaal basisonderwijs;
- observatievoorziening.

Hieronder worden zij elk toegelicht.

- Minimumstandaard

Passend Onderwijs betekent voor de schoolbesturen van primair onderwijs van Amsterdam dat zij met elkaar willen werken aan de kwaliteit van het onderwijs en stap voor stap het zorgvermogen van de basisscholen willen vergroten. De meest wezenlijke vraag die de schoolbesturen zich daarbij hebben gesteld is: 'Wat mag je nu, maar ook in de toekomst, reëel van een groep scholen verwachten?'. Op dit moment is deze verwachting vastgelegd in de minimumstandaard.

De huidige minimumstandaard zal worden omgevormd naar de standaard voor het primair onderwijs. Daartoe zullen aan de huidige standaard de volgende onderdelen worden toegevoegd: de regeling zorgbreedteoverleg – VIA Amsterdam en de standaard schoolmaatschappelijk werk. Daarnaast zal de standaard een aantal aspecten van kwaliteit gaan beschrijven en randvoorwaarden benoemen voor doorgaande lijnen met de voorschool en het voortgezet onderwijs. Ook het pedagogisch klimaat en communicatie met ouders zullen in de standaard aan de orde komen. De standaard zal gaan gelden voor de hele stad. Deze nieuwe standaard zal ontwikkeld worden in samenwerking met schooldirecteuren en intern begeleiders. Dat betekent dat de doorontwikkeling van de standaard in eerste instantie plaats vindt op het niveau van de afzonderlijke samenwerkingsverbanden. Op stedelijk niveau gaat het op dit moment uitsluitend om het opnemen van de zorgbreedteoverleggen en de standaard voor schoolmaatschappelijk werk in de minimumstandaard. De opbrengst van de evaluatie in de verschillende DLO's zal daarbij worden betrokken.

Acties op stedelijk niveau in schooljaar 2009-2010

Opnemen van de zorgbreedteoverleggen en de standaard voor schoolmaatschappelijk werk aan de minimumstandaard.

- Speciale scholen voor basisonderwijs en speciaal onderwijs

De keuze om in te zetten op ondersteunende expertise zo dicht mogelijk in en om een (netwerk) van scholen in een wijk heeft gevolgen voor de speciale scholen voor basisonderwijs. Wat deze gevolgen zijn, is afhankelijk van de keuze van het betreffende samenwerkingsverband. Gestart moet worden met het formuleren van de verwachtingen en behoeften van het primair onderwijs ten aanzien van de speciale scholen voor basisonderwijs en het speciaal onderwijs. Hierin kan een onderscheid worden gemaakt tussen de onderwijsfunctie enerzijds en de opvang en begeleiding van kinderen anderzijds. Ook hier komt de ambulante begeleiding van de REC's in het regulier onderwijs aan de orde.

Om deze verwachting goed te kunnen formuleren zullen de schoolbesturen hun eigen basisscholen op dit punt gaan bevragen. Het resultaat hiervan moet eerst duidelijk zijn vóór hierover gezamenlijk binnen het samenwerkingsverband en op stedelijk niveau afspraken te maken zijn.

Als gevolg van de keuze voor deze aanpak 'van onderop' laat een nieuw scherp perspectief voor de speciale scholen voor basisonderwijs nog een paar (uiterlijk twee) jaar op zich wachten. Schoolbesturen realiseren zich dit en aanvaarden de risico's. Zij zullen er alles aan doen om het proces met (boven-)bestuurlijke brainstormsessies te versnellen.

In West heeft een dergelijke brainstormsessie inmiddels plaatsgevonden. De opbrengst zal nog in het voorjaar van 2009 in een notitie worden beschreven die ook stedelijk wordt besproken. In het belang van het beperken van de risico's voor het SBO en behoud van de expertise voor het samenwerkingsverband, zijn er al in het schooljaar 2007/2008 stedelijke afspraken gemaakt over de mobiliteitsfunctie van het samenwerkingsverband.

Met betrekking tot het speciaal onderwijs hebben de schoolbesturen gesteld dat een stedelijk georganiseerde kern van scholen voor speciaal onderwijs noodzakelijk blijft.

Acties op stedelijk niveau in schooljaar 2009-2010

Met gebruik van de eerste verkenning voor samenwerkingsverband West komen tot gezamenlijke afspraken ten aanzien van de speciale scholen voor basisonderwijs.

- Observatiefunctie

De observatiefunctie in Amsterdam kent drie niveaus:

- de observatiefunctie binnen het speciaal onderwijs (bij de Mr. G.T.J. de Jonghschool en de van E.J. van Detschool);
- de voorziening voor jonge risicokinderen bij de speciale scholen voor basisonderwijs;
- de observatiefunctie op het reguliere basisonderwijs.

De voorziening voor jonge risicokinderen wordt op dit moment herijkt.

De besturen van samenwerkingsverbanden zullen stoppen met de structurele bekostiging van deze voorzieningen en in plaats daarvan leerlingen en hun scholen faciliteren bij het beantwoorden van hun observatievragen. Vooralsnog alleen voor jonge kinderen, maar later wanneer het onderzoek naar de observatiefunctie is afgerond en de aanbevelingen in het PO kunnen worden geïmplementeerd, voor alle kinderen met observatievragen.

Voor SBO-scholen met een JRK-voorziening met specifieke expertise voor kinderen met gedragsproblemen, waardoor het verblijf daar minimaal een schooljaar zal duren, zullen aparte afspraken worden gemaakt.

Ten aanzien van de observatiefunctie op de reguliere basisscholen is op dit moment op een drietal basisscholen onderzoek gaande in samenwerking met De Bascule naar de wijze waarop deze het beste vorm kan krijgen. Doelstelling is het verder ontwikkelen van de observatiefunctie van de betreffende school, zodat deze in staat is vroegtijdig te signaleren, gericht te observeren en interventies te plegen om stagnaties in de ontwikkeling van kinderen op te heffen. Hierdoor worden jonge kinderen met speciale onderwijsbehoeften zo vroeg mogelijk op de voor hen meest geschikte manier ondersteund in hun ontwikkeling. De verwachting is dat dit op termijn leidt tot minder verwijzingen naar speciale scholen (voor basisonderwijs), hetgeen in het kader van de ontwikkeling naar Passend Onderwijs ook de bedoeling is. De school onderscheidt voor het bieden van hulp bij de ontwikkeling van de observatiefunctie drie niveaus:

- de pedagogische en didactische aanpak in de klas;
- hulp binnen de school die door anderen wordt gegeven dan de groepsleerkracht;
- hulp door externe instellingen.

Eind 2009 worden de eerste resultaten van het onderzoek verwacht.

De resultaten zijn overdraagbaar aan andere scholen. Scholen krijgen hiermee duidelijk aan welke voorwaarden zij moeten voldoen, willen zij zelf een goede observatiefunctie kunnen realiseren.

Acties op stedelijk niveau in schooljaar 2009-2010

Uitvoeren van de nieuwe afspraken voor kinderen met observatievragen, zoals

. het formuleren van observatievragen door VIA

. het op basis van deze vragen, kunnen toekennen van een 'observatiebudget' voor een school,

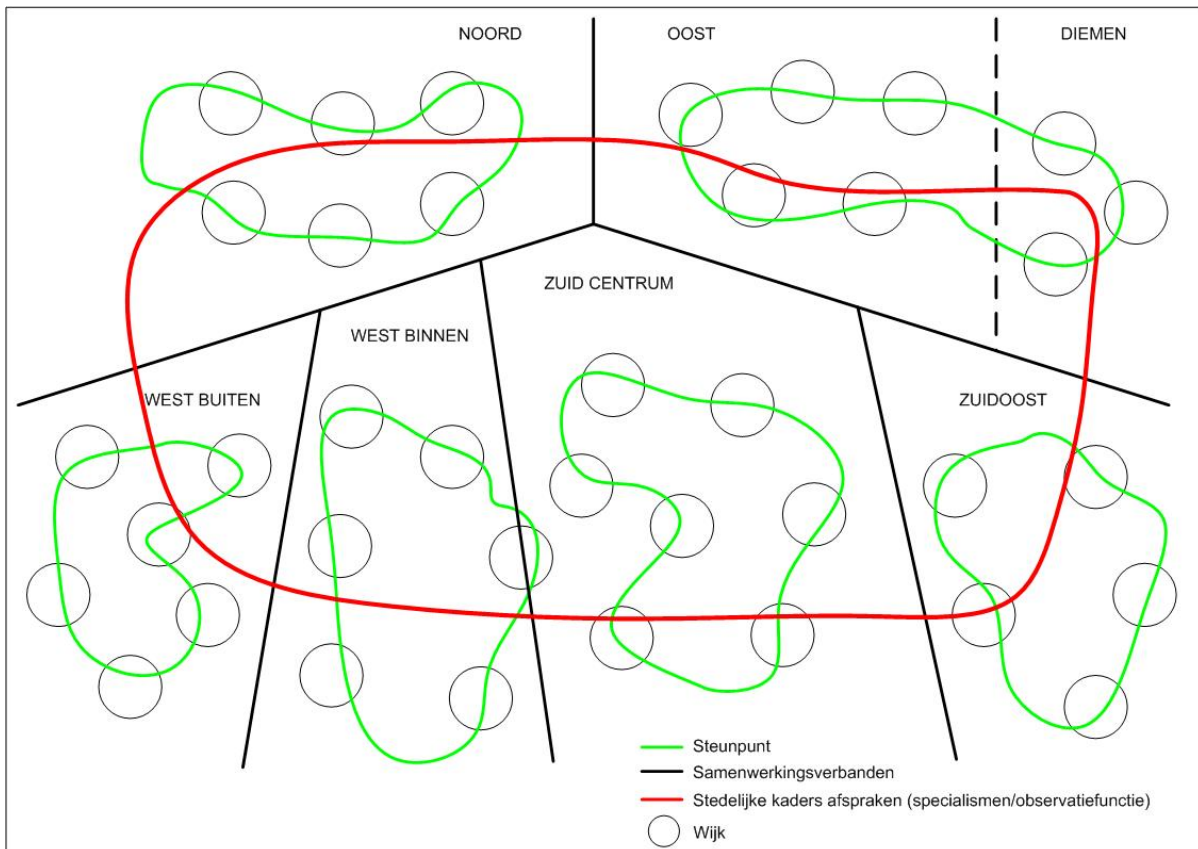
Organisatie en communicatie

Op het gebied van organisatie is een onderscheid te maken tussen de stedelijke organisatiestructuur van het regionaal netwerk en de eigen organisatiestructuur van het primair onderwijs. Beide komen hieronder aan de orde. Tot slot wordt een paragraaf besteed aan communicatie.

- **Organisatiestructuur Regionaal Netwerk Passend Onderwijs Amsterdam/Diemen**
De organisatie van het Regionaal Netwerk is opgebouwd vanuit de bestaande overlegstructuren binnen het Amsterdamse onderwijs. Voor het primair onderwijs betekent dit dat initiële dan wel finale besluitvorming steeds op het niveau van het besturenoverleg van elk afzonderlijk samenwerkingsverband plaats vindt. Binnen het Breed Bestuurlijk Overleg vindt afstemming en besluitvorming plaats voor alle op stedelijk niveau voor het primair onderwijs relevante thema's. Het voorzittersoverleg van de samenwerkingsverbanden, zal deze onderwerpen als werkgroep van het BBO voorbereiden. Tevens zal er vanuit deze werkgroep een vertegenwoordiger naar het navigatieteam van het Regionaal Netwerk Passend Onderwijs Amsterdam/Diemen worden afgevaardigd. In het navigatieteam hebben tevens vertegenwoordigers van het VO en het (V)SO zitting. Binnen het navigatieteam vindt informatie-uitwisseling en afstemming plaats over alle voor Passend Onderwijs relevante thema's.

- De organisatiestructuur van de Amsterdamse samenwerkingsverbanden voor primair onderwijs

Bij de organisatiestructuur van de Amsterdamse samenwerkingsverbanden voor primair onderwijs wordt recht gedaan aan de gebiedsgerichte aanpak. Hieronder is aangegeven hoe deze organisatiestructuur er globaal uitziet.

De gebiedsgerichte uitvoeringsregie wordt gevoerd door een bestuur van een samenwerkingsverband. De besturen van het speciaal onderwijs sluiten zich hierbij aan. Afstemming en samenwerking is hier noodzakelijk met de zorgstructuur van de wijk, waar het OKC deel van uit maakt.

Het is belangrijk dat alle mogelijke voorzieningen die Amsterdam rijk is, ontsloten en op maat beschikbaar komen op het niveau van de wijk.

- Communicatie

Bij alle ontwikkelingen is een goede communicatie van belang. Zo is het voor de leerkracht essentieel dat hij zich een beeld kan vormen van de betekenis van een gebiedsgerichte aanpak van Passend Onderwijs en van de rol van de eigen school en het schoolteam daarin. De samenwerkingsverbanden en schoolbesturen zullen daarom veel aandacht besteden aan een voortdurende communicatie met het veld. Voor de communicatie gebruiken de besturen vooral de eigen kanalen. Op het niveau van het samenwerkingsverbanden worden nieuwsbrieven uitgegeven en wordt gebruik gemaakt van een website. Hierin wordt onder andere teruggekoppeld over de verschillende projecten en projectgroepen.

Acties op stedelijk niveau in schooljaar 2009-2010

Uitgeven van twee nieuwsbrieven.

Uitgeven van een digitale nieuwsbrief (6 keer per jaar).

Zorgdragen voor een actuele website per samenwerkingsverband.

De besturen hebben afgesproken gericht aandacht te besteden aan het afleggen van verantwoording aan elkaar. De afspraken om op wijkniveau samen te werken versterken de noodzaak en de wil hiertoe, niet alleen tussen scholen die samenwerken binnen een wijk, maar ook tussen schoolbesturen binnen een samenwerkingsverband.

Amsterdam, april 2009